

A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület működése

ELŐADTA RUSZWURM REZSŐ

A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület Magyarország első mentőegyesülete. Mentőorvosnak lenni pedig annyit jelent, mint életet menteni és abban a boldog tudatban élni, hogy a magyar ember életének megmentése a legszebb és legnemesebb cselekedet.

Mielőtt egyesületünk ismertetésére rátérnék, haladjunk át a mentés történetén.

Ha visszatekintünk napjaink előtt mintegy ötezer évre, megtaláljuk a hindu eredetű Avar-Veda című könyvet, amelyet állítólag Brahma írt az első segítségnyújtásra vonatkozó ismeretekkel. Ez a mű nyolc könyvben van összefoglalva, amelyek közül az első foglalkozik már a sebek kezelésével, a tövisszúrások által okozott balesetekkel és az állatmarásokkal. A második könyv már a mérgekről és ellenmérgekről oktat ki bennünket. Az első segítségnyújtás egyik fontos és lényeges része volt a régi orvosok tudásának és tőlük szivárgott lassan át a nem orvosi körökbe is. Sajnos, de való, sokat kellett megküzdeni a babonával és a tévhittel. Ha nézzük az ó- és középkort, úgy azt látjuk, hogy a hadseregeknek, udvartartásoknak, kolostoroknak már mind megvoltak az első segélynyújtás ismereteivel rendelkező embereik.

Az első segítségnyújtásra alakult első egyesület a XVIII. évszázad első felében kezdte működését. Az első volt 1767-ben Claudius Noordwyk által alakított amsterdami mentőtársulat, de ez leginkább a vízbefúltak életrekeltésével foglalkozott. Már itt is azt látjuk, hogy az alapító arra törekszik, hogy megszerezze a hatóságok támogatását és rokonszenvét. Összegyűjti az első segítségnyújtásra vonatkozó tanokat, tapasztalatait és közli a külföldi államokkal.

Az ő munkásságuk hatására megalakul 1768-ban a milánói és velencei, majd 1770-ben a hamburgi mentőtársaság. 1771-ben Parisban alakul meg a vízbőlmentési egyesület. A mentőegyesületek megalakulásának további fellendülése 1773-ban történik, amidőn V. Covan D. Hawessel Londonban megalapítja a londoni mentőegyesületet.

Külföldi példák hatására 1870-ben Csatáry Lajos miniszteri tanácsos megszervezi az államvasutak mentésügyét és gondoskodik az első segítségnyújtás tanításáról és a mentésügy körébe tartozó szerelvények beszerzéséről. Az 1876: XIV. törvénycikk 5. fejezetének 32-42. §-aiban találunk az első segélynyújtásra vonatkozó rendelkezéseket. 1887-ig az egyetemeken tanították az első segítségnyújtás anyagát a gyógyszer-tani, sebészeti és törvényszéki előadásokkal kapcsolatban. 1868-ból több értékes könyv és rajz hirdeti Arányi Lajos ily nemű munkáját és ezeket hiven őrizzük meg egyesületünk múzeumában. Az 1876: XIV. te. 141. §-ának d) pontja az első segélynyújtást

a fő- és székvárosunkban az államrendőrségre bizza és 1887-ig Budapesten tényleg a kerületi rendőrorvosok látták el, amúgy is nehéz munkájuk mellett, a mentés szolgálatát. 1887. május 8-án Kresz Géza, a Budapesti Önkéntes Mentőegyesület jelenlegi alelnökének Kresz Károlynak atyja, több barátjával megalapította a Budapesti Önkéntes Mentőegyesületet és ezen alapításával bevéste nevét a mentésügy örökké maradandó márványtáblájába. Az így megalakult Budapesti Önkéntes Mentőegyesület terjesztette az első segítségnyújtás ismeretét és segítségére volt a vidéki városokban megalakult vidéki mentőegyesületeknek. 1892-ben megalakul a kolozsvári és a székesfehérvári, 1894-ben a szabadkai, a fiumei, a szegedi, a nagyvárad, 1895-ben a debreceni, 1897-ben pedig a miskolci önkéntes Mentőegyesület. Már 1908. május 17-én és 18-án a magyarországi mentőegyesületek kiküldöttei Budapesten az országos mentőközpont felállításáról tanácskoznak. Közben újabb tizenöt önkéntes mentőegyesület létesül, amelyeknél az irányadó elv az volt, hogy az egyetemi városokban és az azokhoz közel fekvő egyesületekben az orvosok és orvostanhallgatók, egyebütt pedig a mentőorvosok által szakszerűen kiképzett tűzoltók és rendőrök végezzék az első segítségnyújtást. A nagy szervezkedést megállította a viláégés, az utána következő idők és az anyagi gond. Nagy fordulat állott be 1926-ban a mentésügy történetében, amikor Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter és Scholtz Kornél államtitkár igazi lelkes és megértő támogatásával megalakult a Városok és Vármegyék Mentőegyesülete, amely feladatává tűzte ki a vidéki mentésügy és betegszállítás megszervezését. Hazánkban jelenleg önálló önkéntes mentőegyesület tizennégy és a Városok és Vármegyék Országos Mentőegyesületének ötvennégy fiók állomása működik és aratja dicsőségét a mentésügynek.

A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület nemcsak békében, hanem háborúban is megtette a szolgálatát; az egyesület fennállása óta 1,414.000 esetben nyújtott első segítséget és 493.246 esetben állott a hadrakelt seregnek a világháború alatt szolgálatára. A Budapesti Önkéntes Mentőegyesület jelenleg ötvenkét év óta áll fenn. A fenntartásához szükséges anyagi eszközöket a belügyminiszter, Budapest székesfőváros közönsége és a díjazásokért végzett szállítások szolgáltatják. Jelenleg huszonegy gépkocsival rendelkezünk, a szolgálatot harminckilenc diplomás orvos, tizenkilenc cseléd-könyves orvos és körülbelül nyolcvan-kilencven szigorló orvos és orvostanhallgató látja el. Ehhez sorakozik még a gazdasági hivatal négy tagú személyzete, huszonegy gépkocsivezető, tizennyolc ápoló, két mütösnő, tizennégy főnyi segédszemélyzet és a megfelelő műhelyszemélyzet. Az elmondottakból láthatjuk legjobban, hogy milyen óriási nyereség egy országnak mentőszervekkel való ellátása és milyen fontos az, hogy a mentők a legpontosabban végezhesék munkájukat.

Most amidőn elhagyják egyesületünket, kérem, ha hazánk bármelyik vidékére is kerülnek hivatali működésük során és bárhol találkoznak a mentők piros zászlós avagy a vármegyei mentők fehér zászlós kocsijával, úgy jusson eszükbe az, hogy ezek a kocsik a magyar ember életének a megmentésére sietnek. Kérem, ha bárhol vezető szerephez jutnak, a mentők bármilyen kérését teljesíteni igyekezzenek, tegyék azt saját szívük kívánságára, mert sohase felejtsek el: „Mindnyájunkat érhet baleset!”